

րիչ հիւանդներէ նախապէս առնուած և պահուած նոյն տեսակի մանրէները (stock-vaccins):

Պատուաստները կարելի է գործածել բուժելու կամ հիւանդութեան մը թափը կտրելու համար և կամ, աւելի յաճախ, առողջ մարդիկ պատուաստելու համար որոշ հիւանդութեամբ մը վարակման դէմ: Օրկ. մկնոռը (furuncle, գան չիպանը) ձեղքելով հանդերձ, պէտք է անոր թարախով պատուաստ պատրաստել և ներարկել՝ թէ՛ մանրէին ուժը «կտրելու» և թէ՛ նոր միքրոպներու երեւումը կանխելու համար: Միւս կողմէ, կեղծմաշկի մանրէով պատրաստուած պատուաստը կը ծառայէ ախտազերծութիւն (immunité) առաջ բերելու առողջ մանուկներուն մէջ, որպէսզի կեղծմաշկէ չբռնուին: Նոյնը՝ ժանտա-տենդին և կարգ մը ուրիշ հիւանդութիւններու համար:

Գալով շիճուկներուն, անոնք ոչ թէ հականիւթեր յառաջ կը բերեն, այլ իրենք կը պարունակեն պէտք եղած հականիւթերը, հետեւաբար անմիջապէս, բայց ժամանակաւոր կերպով, օգնութեան կուգան մարմնին: Օրկ. ձիու մը կը ներարկեն կեղծմաշկի մանրէն քանի մը անգամ, մինչեւ որ ձիուն արիւնը պէտք եղած հականիւթը պատրաստէ և ի վիճակի ըլլայ դիմադրելու կեղծմաշկի զօրաւոր մանրէներուն:

Այդ արդիւնքը ստանալէ վերջ, կ'առնեն ախտազերծ ձիուն արիւնը, շիշերու մէջ կը դնեն և պատրաստ կը պահեն ներարկելու համար կեղծմաշկէ բռնուած երախաներուն: Նոյնը կ'ընեն կարկամախտի (tetanos) և փութախտի (gangrène) դէմ, որոնք շիճուկները լայն չափով կը գործածուին վիրաբուժութեան մէջ:

Շատ մը պատուաստներ եւս մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն վիրաբոյժին, գործողութենէ մը առաջ կամ վերջ, այդ գործողութեան տեղի տուող հիւանդութեան միքրոպին ազդեցութիւնը տկարացնելու համար:

ԲԺ. ԱՐՄ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

ԵՆԶԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՑՈՂ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ. — Վիեննայի. դատական — բժշկութեան ինստիտուտի մէջ Բժ. Էնգեցմիսկեր փորձերը ըրած է իր նոր մեքենայով. որու շնորհիւ շատ յաջողութեամբ հնարաւոր կ'ըլլայ ջուրի մէջ եւ այլ կերպով բոլոր խեղդուածները եւ շնչափեղծները կենդանացնել՝ ենթարկելով արուեստական շնչառութեան: Վերջերս կին մը, որ ինկած էր տան մը երրորդ յարկէն, անշուք մնալով մէջ բերուած էր ինստիտուտ. 5—6 ժամ վերջ Բժ. Էնգեցմիսկերը փորձեց իր գործիքը, կէս ժամուան քանքերէ ետք դիակը սկսաւ կեանքի նշաններ ցոյց տալ. սիրտը վերսկսաւ զարնել, վէրքերը արիւնոտիլ եւլն: Թէեւ հնարաւոր չէ եղած կինը փրկել, բայց փորձը ցոյց է տուած է որ այդ մեքենայի միջոցով (որի շարժիչը ելեքտրական ուժ է) հնարաւոր է սրտի աշխատանքը վերահաստատել, նոյն իսկ մահէ քանի մը ժամ վերջը: